

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 7480

Tarih: 16.01.2026

10/4059

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

KCK operasyonları ve bu operasyonlar kapsamında yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar boyunca ortaya çıkan sistematik hukuksuzlukların; bu dosyalarda görev yapan ve sonradan FETÖ/cemaat yapılanması ile bağlantıları nedeniyle işlem gören yargı mensuplarının etkisinin; yeniden yargılama taleplerinin neden etkili ve bütünlüklü biçimde karşılanmadığının; kimi dosyalarda bozma kararları sonrasında farklı sonuçlar ortaya çıkmasına rağmen ana hatlarıyla neden kapsamlı bir hukuki giderim sağlanmadığının; bütün bunların demokratik siyaset alanı, seçme ve seçilme hakkı, yerel demokrasi ve yürütülen Barış ve Demokratik Toplum Süreci üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması arz ve teklif olunur.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

2009 tarihinde "KCK" adı altında başlatılan operasyonlar, aradan geçen 17 yıla rağmen kapanmış bir dönem başlığı haline gelmemiştir. Demokratik siyaset alanını daraltan, seçilmişleri, parti yöneticilerini, belediye başkanlarını, gazetecileri, avukatları, akademisyenleri ve sivil toplum temsilcilerini hedef alan kapsamlı bir yargısal-siyasal tasfiye sürecinin ilk beş yılında 10 binden fazla kişi gözaltına alınmış, yaklaşık 5 bin kişi tutuklanmıştır. 17 yıllık süreçte beraat edenlerin, ceza alanların, halen cezaevinde bulunanların ve dosyası sonuçlanmadan yaşamını yitirenlerin bulunduğu yargılama süreci, bugüne sarkan çok katmanlı bir siyasal ve hukuki kriz olduğunu göstermektedir.

Bu dosyaların en başından itibaren adil yargılanma hakkı, savunma hakkı, masumiyet karinesi, makul sürede yargılanma ilkesi ve demokratik siyaset hakkı bakımından ciddi ihlaller doğurduğu yönünde güçlü bir toplumsal ve siyasal birikim oluşmuştur.

KCK yargılamalarına yön veren kimi hakim ve savcıların sonradan FETÖ/cemaat yapılanması kapsamında görevden alındığı bilinmekte, iktidarın da bu yargılamaların "cemaat yapılanması" etkisi altında yürütüldüğüne dair beyanları bulunmaktadır. Başka bir deyişle bu dosyalara yön veren dönemin yargısal mekanizmasının FETÖ bağlantılı kadrolar tarafından şekillendirildiği yönündeki kabul, artık siyasal tartışmanın dışında kalan bir iddia olmaktan çıkmıştır. Kumpas niteliği kabul edilen bir dönemin izleri kabul edilmiş, fakat bu kabulün gerektirdiği kapsamlı adımlar KCK dosyalarına aynı açıklıkla yansımamıştır. Bu eksiklik, hukuk devleti bakımından ağır bir tutarsızlığı da görünür kılmaktadır.

Nitekim yeniden yargılama meselesinde de etkili ve yeknesak bir giderim mekanizması işletilmemiştir. Örneğin, Adana KCK dosyasında yeniden yargılama talebi 2016 yılında "yeni delil elde edilemediği" gerekçesiyle reddedilmiştir. Bu karar, dönemin yargısal yapılanmasına ilişkin ağır şüphelerin kamusal olarak görünür hale geldiği bir evrede dahi, KCK dosyalarının otomatik ve bütünlüklü bir gözden geçirmeye tabi tutulmadığını açık biçimde göstermektedir. Dahası, bozma kararları sonrasında ortaya çıkan tablo da bütünlüklü bir adalet onarımına işaret etmemektedir. Örneğin Van'daki KCK ana davasında Yargıtay'ın bozma kararının ardından yeniden görülen davada 13 kişi hakkında 6 yıl 3 ay ile 8 yıl 9 ay arasında değişen hapis cezaları verilmiştir. Daha sonra Yargıtay 16. Ceza Dairesi, Leyla Güven ve Musa Farisoğulları hakkında verilen mahkumiyet hükümlerini onanmış, Ebru Günay hakkındaki beraat kararını ise yerinde

bulmuştur. Söz konusu benzer durumlar, KCK dosyalarında bozma ve yeniden yargılama mekanizmalarının kapsamlı bir hukuki giderime dönüşmediğini açıkça göstermektedir.

Ancak aynı dönemin yargısal bozulmasının başka dava dosyalarında toplu beraat ve tasfiye sonuçları doğurduğu görülürken, KCK dosyaları bakımından eşdeğer bir hukuki sonuç ortaya çıkmamıştır. Ergenekon davasında tüm sanıklar hakkında beraat kararı verilmiş, Balyoz Planı davasında yeniden görülen yargılamada 236 sanık hakkında beraat hükmü kurulmuştur. KCK dosyaları ise ceza, devam eden yargılama ve siyasal sonuç üretmeye devam etmiştir. Böylece aynı dönemin hukuk dışı yapılanmasının varlığı kabul edilmiş olmasına rağmen, bu kabul KCK dosyaları bakımından eşit, bütünlüklü ve sonuç alıcı bir onarım mekanizmasına dönüşmemiştir.

KCK Mardin dosyaları söz konusu durumu somut biçimde ortaya koymaktadır. Mardin`de 2011 yılında 44 kişi hakkında açılan ve “KCK Adalet Komisyonu” davası olarak bilinen dosyada karar ancak Şubat 2026 tarihinde verilebilmiş; 41 kişi hakkında beraat kararı kurulmuş, yargılama sürerken yaşamını yitiren 2 kişi yönünden dosya düşmüş, 1 kişi hakkında ise 6 yıl 3 ay hapis cezası verilmiştir. Yine Mardin`de 2009 tarihli soruşturma üzerine açılan KCK davasında ise Haziran 2020`de 50 kişi hakkında hüküm kurulmuş; 21 kişiye toplam 148 yıl 3 ay hapis cezası verilmiş, bazıları hakkında beraat, bazı dosyalar hakkında ise ayırma ve bekletme kararları verilmiştir. Bu örnekler, KCK yargılamalarının geçmişte kalmış bir dönem başlığı olmadığını; uzun yıllara yayılan yargılama, ağır mahkumiyet sonuçları ve farklı dosyalarda ortaya çıkan parçalı kararlarla bugün de süren yapısal bir adalet sorunu ürettiğini göstermektedir.

Aynı yapısal sorun birçok ilde olduğu gibi açıkça Şırnak'ta açılan KCK yargılamalarında da görülmektedir. Kamuoyunda Şırnak KCK davası olarak bilinen ve 68 kişiyi kapsayan dosyada kovuşturma 2012 yılında Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesinde başlamış; dosya 2014 yılında önce Şırnak Ağır Ceza Mahkemesine, ardından Ankara Batı 2. Ağır Ceza Mahkemesine devredilmiştir. Çoğunluğu dönemin BDP belediye başkanları, il ve ilçe yöneticileri, belediye ve il genel meclisi üyeleri ile parti çalışanlarından oluşanlar hakkında ilk derece hükümleri ancak Haziran 2022 tarihinde 44. celsede kurulabilmiş, istinaf başvuruları da Kasım 2023 tarihinde esastan reddedilmiş olup, dosya Yargıtay aşamasında beklemektedir. Bu durum, KCK yargılamalarının, yıllara yayılan devriler, yer değişiklikleri ve geciken kararlarla da başlı başına bir yargısal cezalandırma pratiğine dönüştüğünü göstermektedir.

Fakat sorun, geçmişte verilmiş kararların teknik doğruluğu ya da yıllara yayılan cezalandırma pratiğinin çok ötesinde doğrudan bugünün siyasal alanı ve barış zeminiyle de ilgilidir. Demokratik siyaset alanını topluca suçlama konusu haline getiren, siyasal temsili yargı eliyle aşındıran, seçilmişleri ve toplumsal muhalefeti uzun yıllara yayılan dava süreçleriyle baskı altında tutan düzen sürdürüldükçe Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nin toplumsal güven üretmesi de zorlaşmaktadır. Geçmiş deneyimler, siyasal çözüm arayışlarının ancak somut hukuki adımlarla ciddiyet kazanabildiğini; yasal ve kurumsal güvencelerin geciktiği her durumda kırılmanın derinleştiğini göstermiştir.

Bu nedenle KCK ana ve tali dosyalarının tamamını kapsayan, yeniden yargılama taleplerinin neden etkili biçimde sonuçlandırılmadığını inceleyen, kesinleşmiş hükümler ile devam eden davaların siyasal temsil ve yerel demokrasi üzerindeki etkilerini ortaya koyan, mağduriyetlerin giderilmesi için somut yasal ve idari öneriler hazırlayan bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	